

Zaman gazetesi

29.03.2011

Herkül Millas

Tabii şiddetin en tehlikelisi klasik terör eylemleridir. Yunanistan'da son günlerde bakanlıklara ve yabancı elçiliklere posta ile bombalar gönderildi. Bazı devlet binalarında bomba patlatıldı. Yeni bir terörist kuşaktan söz edilmekte. İlginçtir, bu terör eylemlerini gerçekleştirenlerin birçoğu biliniyor; veya en azından bazı kimseler konusunda ciddi şüpheler var.

Siyasi düzene güvenim sarsılmaya başladığından (güvenimi henüz tam olarak kaybetmedim!) anayasal haklar, adalet, hak hukuk, ifade özgürlüğü, haksızlık ve insafsızlık konusunda bir şeyler yazayım dedim. Bunlara notlar alma ve yazdıklarımı kimseye göstermeme hakkını, müsvedde oluşturma ve grup olarak çalışma özgürlüğünü ve absürditeyi de katmayı düşünüyordum. Ama sonra, tam da bu güvensizliğimden dolayı, neme lâzım, en iyisi ben sakıncasız bir konuyu ele alayım, durduk yerde kendime düşman, hasım oluşturmayayım, hedef göstermeyeyim diyerek, Yunanistan'ın bugünkü halini anlatmaya karar verdim. İtiraf ediyorum; güvenlerini ve inançlarını kaybetmeyenleri, adımlarını sarsılmadan atanları gıpta ile izliyorum.

Yunanistan, malum, bir ekonomik kriz yaşamakta. Kısaca söylediğinde, bu kriz bir devlet borcu ve daha önemlisi, son yıllarda sürekli artan bir bütçe açığı sorunudur. Gider gelirden çoktu ve bu açık, borçlanarak kapanıyordu. Sonunda iflas kapıya dayandı ve borç veren kalmadı. İflas eden, tabii devletti, halk değil. Şimdi IMF ve AB aracılığıyla yapılması gereken, kemerleri sıkmak ve açmazdan çıkmaktır. Ama bu anlattıklarım bir gözlemdir, sorunun anlaşılması ve açıklaması değildir. Neden bu noktaya varılmıştır?

Bu alanda aslında, az buçuk ayrışmalar olsa da, farklı yorumlar yoktur: Siyasiler popülist bir siyasetle ve seçmene hoş görünmek için borç alarak keseyi açmışlardı. "Sosyal devlet" adına

mirasyedi havasında bir yaşama özenildi. Ama seçmen de bu alanda sorumludur. Bu siyaseti ödüllendirdi, oyunu gerçekleri söyleyenlere vermedi. Devlet sektörü şiştikçe şişti, üretimde çalışanlar bu kocaman "devleti" beslemek için durmadan vergilendirildi. Yatırım çekici olmamaya başladı. Son on yıllarda toplum, kapitalist piyasa içinde (yani AB içinde) nasıl üretip yaşayabileceğini düşünmedi, dağıtılanlardan, yani maaşlardan ve sübvansiyonlardan nasıl pay alacağını düşündü. Toplum dinamizmini kaybetti.

Şimdi bu çarkı tersine çevirmek gerek. Ama büyük sorun var. En başta iktidardaki Pasok'un içinde güçlü bir kesim, sosyalist ilkelerine ihanet etmek istemediğinden veya seçmen desteğini kaybetmek istemediğinden her türlü çabaya muhalefet etmekte ve popüler olmayan önlemlere karşı çıkmakta. Anamuhalefet partisi de popülist bir söylemle bu işleri "daha iyi" yapacağını söylemekte (nasılını söylememekte); iki sol parti de (Komünist ve Sol Birlik) "istemazük" siyaseti izlemektedir. Başbakanın yanında iki üç bakan bir şeyler yapmaya çalışıyor: Devlet israfını sınırlamaya, vergi sistemini düzenlemeye, devleti çökerten kamusal işletmeleri özelleştirmeye... Bu durumun sonunu kimse güvenle öngöremiyor.

Ama siyaset dünyasının ötesinde halk arasında yaşananlar belki daha önemli. Hatırı sayılır bir kesim, hem sorunu anlamıştır hem de kemer sıkma siyasetinin kaçınılmaz olduğunu görmüştür. İnanılmaz bir tevekkülle gerçeği kabullenmiştir. Ama özellikle devlet sektöründe çalışanlar, sol siyasi yapılanmaların desteğinde kemer sıkma siyasetine karşı çıkmakta. Grevleri ve işgalleri gerçekleştirenler memurlar ve bazı imtiyazlarını kaybetmek istemeyen sendikalaşmış (aslında lonca gibi çalışan) meslek kesimleridir. Ayrıca avukatlar, noterler, eczacılar, doktorlar, taşımacılıkta çalışanlar gibi yüzlerce grup tekel haklarına sahiptir. Bunlara "kapalı meslekler" denmektedir. AB ilkelerine tamamen ters düşen bu uygulamaları şimdi değiştirmeye ve bu çalışanları piyasa rekabetine açmaya çalışan hükümet, büyük bir dirençle karşılaşmaktadır.

YENİ TERÖRİST KUŞAK

Bu ortamda toplum içinde çeşitli şiddet olayları görülmeye başlandı. Biri, siyasilere karşı "kendiliğinden baş gösteren halkın protesto" eylemleridir. Tırnakları kullanmamın nedeni bu işlerin (özellikle sol) muhalefet tarafından organize edildiğinden ve hele "protesto"dan da öteye saldırılar olduğundan söz ediliyor olmasındandır. Yoğurt fırlatmalar, yumruk atmalar, bağrışmalar ile konuşurmama eylemlerinin hedefi milletvekilleri, bakanlar ve başbakanın kendisi de olmuştur.

Başka bir protesto biçimi "ödemem ödemem" olarak bilinen "sivil itaatsizlik" eylemleridir. Buna göre birileri artık anayollarda paralı geçit ücreti ödememekte, metro, otobüs ve tramvayda biletsiz seyahat etmektedir. Bu eylemin garantiye alınması için de bilet makineleri tahrip edilmektedir. Bu eylemcilere karşı hükümet ve devlet elle tutulur bir tedbir almamıştır: Ne siyasilere karşı fiili saldırılarda bulunanlar, ne bedavacılar ve de devlet malını tahrip edenlerden tutuklanan vardır. Devletin bu pasif davranışının amacı, toplumsal gerilimi artırmamakmış.

Tabii şiddetin en tehlikelisi klasik terör eylemleridir. Son günlerde bakanlıklara ve yabancı elçiliklere posta ile bombalar gönderildi. Bazı devlet binalarında bombalar patlatıldı. Yeni bir terörist kuşaktan söz edilmekte. İlginç olan, bu terör eylemlerini gerçekleştirenlerin birçoğunun biliniyor olmasıdır; veya en azından bazı kimseler konusunda ciddi şüpheler vardır. Ancak

bunların tutuklanması için elle tutulur kanıt yoktur. Yunanistan'da kanıt dendiğinde anlaşılan, bir silah deposunda şüphelinin parmak izlerinin bulunması veya cinayet aleti olduğu tespit edilen bir silahın birinin üzerinde bulunması gibi somut delillerdir. Şüphelinin tutuklanmamasının ve mahkemeye hemen çıkarılmasına gidilmemesinin nedeni, teröristin cezasız kurtulacağından kaygı duyulmasındandır. Çünkü şüpheli yetersiz kanıt yüzünden beraat ettiği veya mahkûmiyet kararı Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi tarafından bozulduğu durumda aynı eylemden ve aynı suçlama ile yeniden yargılanamamaktadır. Acele yakalanan suçlu böylece, toplumla alay edercesine ömür boyu cezasız kalabilmektedir. Bu yüzden polis ve yargı çok dikkatli davranmaktadır. Suç kanıtlarının kuşku bırakmayacak düzeyde olmasına özen gösterilmektedir. Demokratik bir toplumda polisin ve yargının işi kimilerine göre "maalesef", kimilerine göre "iyi ki" gerçekten çok zor.